

RSMagazine

A man with dark hair, wearing a dark green long-sleeved shirt, blue jeans, and a brown belt, is climbing a blue rock wall. He is looking towards the camera with a slight smile. The wall is covered in various colorful climbing holds (orange, purple, black, yellow, and white). The background is a solid blue color.

NAJAAR 2021 / THEMA DUURZAAMHEID

FAIRPHONE SCHUDT SMARTPHONE-MARKT WAKKER

PERPETUAL NEXT:
WERELDLEIDER
IN BIOKOOLOSTOF

QCP:
HOOGWAARDIGE
PLASTICS UIT
CONSUMENTEN-AFVAL

P. VAN DER VELDEN
BEDRIJFSWAGENS ZET
VOL IN OP ELEKTRISCHE
VRACHTAUTO'S

HET DEPOT:
DUURZAME
DROMENFABRIEK
IN ROTTERDAM

Duurzaam ondernemen is de toekomst

RUDOLF WINKENIUS, MANAGING PARTNER RSM

Steeds meer mensen en bedrijven begrijpen tegenwoordig dat het belangrijk is om duurzaam te leven en duurzaam te ondernemen. Dankzij subsidies van de overheid en de steun van de consument lijken duurzame bedrijven beter voorbereid op de toekomst. Het maatschappelijk geluid en sentiment in ons land gaat verder dan de huidige wet- en regelgeving.

'Duurzaam ondernemen' staat bij veel organisaties hoog op de prioriteitenlijst. Ook bij RSM. Het is alweer 9 jaar geleden dat wij begonnen aan het verduurzamen, in de brede zin, van ons eigen kantoor. Zo verscheen in 2013 ons eerste Maatschappelijk Jaarverslag.

In deze uitgave van ons RSMagazine staat het thema duurzaamheid centraal.

Hoe gaan ondernemers concreet met dit onderwerp om? Henk van der Wal, DGA van het gelijknamige transportbedrijf, coacht zijn chauffeurs om zuiniger te rijden en streeft in 2022 het percentage lege kilometers (rijden zonder vracht) met minimaal twee procent te reduceren. Tegelijkertijd vertelt hij boeiend hoe theorie en realiteit elkaar soms lelijk in de weg zitten.

In ons magazine bovendien een verhaal met Perpetual Next, een bedrijf in Amsterdam, dat laagwaardige organische reststromen opwaardeert tot hoogwaardige producten, grondstoffen en halffabricaten. Zo worden onder andere voedselresten omgezet in groen gas.

Een onderdeel van duurzaam ondernemen is ook goed werkgeverschap. Daarom

ben ik trots dat wij ons één van de grondleggers van Depot Boijmans van Beuningen mogen noemen. In een imposant nieuw én duurzaam gebouw op het museumpark in Rotterdam worden ruim 150.000 kunstvoorwerpen tentoongesteld. De tot voor kort verborgen kunstschaten zijn op zes etages te bewonderen. Het Depot is vernieuwend, eigenzinnig én verantwoordelijk. Dat zijn uitgerekend drie van onze vier Business Principles: een perfecte match.

RSM is een organisatie die inspeelt op ontwikkelingen. We veranderen en we verbeteren dan ook continu onze diensten. Duurzaam ondernemen is de toekomst. Dat willen we via ons magazine met u delen.

**RSMAGAZINE, NR 21,
JAARGANG 12, NAJAAR 2021**

RSMagazine is een uitgave van RSM. RSMagazine wordt in controlled circulation in een oplage van 4.500 exemplaren verspreid onder cliënten en relaties van de bij RSM aangesloten kantoren in Nederland.

HOOFD- EN EINDREDACTIE
– Ben Smeets, RSM
– Angelique Timmer-Weisscher, RSM

REDACTIE
– Jaap Bonkenburg, De Coalitie
– Harry van Dam, Paapst.vandam, bureau voor communicatie
– Vanessa van Zalm, De Coalitie

BEELD EN FOTOGRAFIE
– Erik van der Burgt, VRBLD photofilm
– Sander Nieuwenhuys, Sander Nieuwenhuys Fotografie
– Frans Strous, Frans Strous Fotografie

COVERFOTO
– Sander Nieuwenhuys, Sander Nieuwenhuys Fotografie

CONCEPT EN ART DIRECTION
Frans Spanjaard
Spanjaard Strategie & Communicatie

VORMGEVING
Pieter Tuinman,
Formaris idee, ontwerp en fotografie

DRUKKERIJ
HuigHaverlag Printing

POSTADRES
RSM Netherlands
T.a.v. Angelique Timmer-Weisscher
Postbus 30
2130 AA Hoofddorp

Als u voor toezending in aanmerking wilt komen of zich juist wilt afmelden voor verzending, stuur dan een e-mail naar atimmer@rsmnl.nl.

OVERNAME INHOUD
Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke toestemming van RSM Netherlands worden overgenomen voor gebruik elders.

WWW.RSMNL.COM

4

**FAIRPHONE:
DE MEEST DUURZAME
TELEFOON TER WERELD**

12

**DE UNIEKE KWALITEIT
VAN GERECYCLEDE
PLASTICS VAN QCP**

22

**CASPER VAN DER VELDEN
ZIET TESLA ALS ZIJN
GROTE VOORBEELD**

26

**HET DEPOT:
VERBORGEN KUNSTSCHATTEN
NU OPENBAAR**

36

**PERPETUAL NEXT
PRODUCEERT BIOKOOLSTOF
UIT AFVAL**

8

**RNI-RAPPORT:
IN FAMILIEBEDRIJVEN
GROTE KANSEN VOOR
DUURZAAMHEID**

17

**OPINIE
MARIO VAN DEN BROEK:
DUURZAAMHEID IS
GRENSOVERSCHRIJDEND**

18

**INS & OUTS
DUURZAAMHEIDSPRESTATIE
VAN BEDRIJF TELT STEEDS
ZWAARDER MEE**

32

**DE DIALOOG
DIRECTE RELATIE GOED
WERKGEVERSCAP EN
DUURZAAMHEID**

34

**BLIK VAN BUITEN
HENK VAN DER WAL
IS GEEN DON QUICHOT
VAN DE 21E EEUW**

**FAIRPHONE WIL DE MEEST EERLIJKE EN
DUURZAME TELEFOON TER WERELD PRODUCEREN**

FAIR TO PEOPLE AND PLANET

HET BEGON ALS AWARENESS CAMPAGNE OM DE WERELD BEWUST TE MAKEN VAN DE ONEERLIJKE PRAKTIJKEN DIE MET DE PRODUCTIE VAN SMARTPHONES GEPAARD GAAN. INMIDDELS IS FAIRPHONE B.V. ZELF PRODUCENT VAN MOBIELTJES. AFGELOPEN SEPTEMBER WERD DE FAIRPHONE 4 GELANCEERD, HET MEEST EERLIJKE EN DUURZAME MODEL TOT NU TOE. GEMAKKELIJK ZELF TE REPAREREN, E-WASTE NEUTRAAL, MET MATERIELEN DIE VERANTWOORD EN CONFLICTVRIJ ZIJN INGEKOCHT. DAARMEE LAAT HET BEDRIJF ZIEN DAT HET WEL DEGELIJK ANDERS KAN.

≡ VANESSA VAN ZALM @ SANDER NIEUWENHUYIS

"Vraag je mensen wat er in hun telefoon zit, dan weet bijna niemand dat", zegt Noud Tillemans, CFO van Fairphone. "Onder andere goud, koper, tin, kobalt, lithium en wolfram zijn voor de productie van smartphones essentiële grondstoffen, die vaak door kinderhanden naar de oppervlakte worden gehaald. Slechts weinig consumenten weten iets over te lage lonen en de onveilige mijnen van Congo of over de slechte werkomstandigheden in Chinese fabrieken." Om het bewustzijn van zowel consument als industrie over het gebruik van eerlijk en verantwoord gewonnen materiaal te vergroten, startte Bas van Abel, oprichter van Fairphone, in 2013 een awareness campagne.

Tillemans: "Vanuit het idee dat als meer mensen weten hoe de productieketen in elkaar zit, het mogelijk moet zijn om met elkaar tot een rechtvaardiger systeem te komen. Vergelijkbaar met fairtrade koffie, maar dan voor consumer electronics." De industrie bleek echter nauwelijks geïnteresseerd en Bas van Abel besloot om via crowdfunding een eigen telefoon op de markt te brengen. Om te bewijzen dat de consument bereid is om desnoods wat extra's te betalen, als dat geld toekomt aan mensen door de hele waardeketen heen. In 2014 kwam de eerste Fairphone uit, in september 2021 de Fairphone 4, het meest faire model in de reeks.

VERBETEREN VAN ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN

Tillemans: “We gaan rechtstreeks naar de oorsprong, om zeker te weten dat we positieve verandering brengen. Neem bijvoorbeeld de Democratische Republiek Congo, wereldwijd verantwoordelijk voor meer dan zestig procent van de productie van kobalt bestemd voor batterijen. Het is al langer bekend dat bij de winning ervan sprake is van kinderarbeid en mensenrechtenschendingen. Bovendien is het een extreem vervuilende industrie. Daarom ontwikkelen we samen met bijvoorbeeld werknemersrechtenexperts en Ngo's innovatieve programma's voor een betere gezondheid en veiligheid van arbeiders. Dit doen we niet alleen voor de mijnen in Congo, maar ook voor fabrieken in China waar het gros van alle smartphones gemaakt wordt. Zo willen we de situatie over de gehele linie verbeteren. Door living wages te betalen, workers representation in te stellen en acceptabele arbeidsuren af te dwingen." Om meer impact te kunnen maken zoekt Fairphone daarbij actief naar partners die zich willen verbinden, zoals Philips en Unicef voor eerlijke goudwinning; met onder meer Signify en Tesla werd de Fair Cobalt Alliance opgericht. “Voor kobalt en lithium staat iedereen die met batterijen werkt op onze shortlist voor samenwerking”, aldus Tillemans.

HERGEBRUIK EN RECYCLING

Consumenten gooien per jaar miljoenen telefoons weg omdat de meeste mobieltjes niet zijn ontworpen om lang mee te gaan. Maar hoe langer je met je telefoon doet, hoe kleiner de ecologische footprint. De Fairphone-toestellen zijn daarom modulair: batterij, display en camera zijn door de gebruiker gemakkelijk zelf te vervangen en de losse onderdelen kunnen in de webshop besteld worden. Ook worden oplaadkabels niet langer standaard meegeleverd. En verder is het apparaat zelf zoveel mogelijk uit duurzame materialen samengesteld, zoals de 100% gerecyclede plastic achterkant. Tillemans: “De filosofie is dat we de gebruiker helpen om de telefoon

zo lang mogelijk in leven te houden. Om die reden geven we minimaal vijf jaar softwaresupport én vijf jaar garantie op het toestel. Een stuk langer dan de gemiddelde levensduur van 2.6 jaar voor een telefoon. Daarnaast moet het betaalbaar zijn en met € 579 is de Fairphone 4 5G (128 GB) uiteraard goedkoper dan de gemiddelde iPhone, maar net iets duurder dan de modellen waarmee het qua tech specs concurreert.”

LEADING BY EXAMPLE

De Amsterdamse onderneming telt zo'n honderd medewerkers met meer dan twintig verschillende nationaliteiten. Tien van hen zijn gestationeerd in Taipei, drie in China. De meerderheid is vrouw, wat vrij uniek is voor een tech-bedrijf. Tillemans: “Wij zijn een relatief jonge, dynamische B-Corp, een organisatie die het hebben van impact en purpose als uitgangspunt heeft, waarbij winst op de tweede plaats komt. Onze medewerkers willen bijdragen aan de good cause en zijn over het algemeen sterk intrinsiek gemotiveerd.” Sinds vorig jaar is Fairphone winstgevend, waarmee het bedrijf niet alleen aantoon dat er een markt is voor de eerlijke en duurzame smartphone, maar ook dat het een volwaardig businessmodel kan zijn. In 2018 verkocht het bedrijf 25.000 telefoons, in 2020 100.000 en men richt zich op 500.000 over een paar jaar. De focus ligt op Europa en veertig procent van de sales op dit moment is afkomstig uit Duitsland. “We zijn relatief klein, maar kunnen wel degelijk een impact hebben. We willen een voorloper zijn, de industrie uitdagen en we willen de mug in de kamer zijn die de markt wakker maakt”, zegt Tillemans. “Niet door te vertellen wat men verkeerd doet, maar door te laten zien hoe het anders kan. Wil je de industrie echter een bepaalde kant op dwingen, dan is er ook wet- en regelgeving nodig. Vandaar dat we regulering toejuichen rondom onderwerpen als de right to repair – het kunnen repareren van spullen in plaats van alles steeds te moeten weggooiën –, CO²-penalty's of verplicht gebruik van vastgestelde hoeveelheden gerecyclede materialen.”

“ALS HET RSM-TEAM VOOR DE JAARCONTROLE LANGSKOMT, HEBBEN WE ALTIJD WEER VAN ALLES MEEGEMAAKT.”

NEVER A DULL MOMENT

Tillemans: “Een telefoon is een supercomplex product, met behalve een hardwarekant ook nog een softwarekant. ‘Waarom zijn we geen tosti-ijzer gaan maken?’ roepen we elkaar wel eens grappend toe.” Fairphone knokt als kleine partij tegen grote jongens als Samsung en Apple, terwijl er intussen aan de eisen van Europese operators zoals Vodafone, Deutsche Telekom of Orange moet worden voldaan. “Dat levert hier en daar best wat interessante dynamieken op. Komt het RSM-team voor de jaarcontrole langs, dan hebben we altijd weer van alles meegemaakt. Onze eerste telefoon was niet meteen de beste en we zijn, net als iedere start-up of scale-up, meer dan eens langs het financiële randje gelopen. En ook is de lancering van een nieuw model elke keer weer een spannend moment, maar ons beste product tot nu toe, de Fairphone 4 wordt overal fantastisch ontvangen. Wel kampt nu de elektronische sector met een ernstig tekort aan chipsets. Vorig jaar nog kelderden de salesgetallen vanwege covid-19, nu is de markt aangetrokken maar worstelen we met een supply-problematiek. Gelukkig is er echt al een stap gezet in de richting van internationalisering, professionalisering en winstgevendheid en hebben we inmiddels een massa bereikt waardoor we problemen wat makkelijker op kunnen vangen.”

TRANSPARANTE RAPPORTAGE

Door een positieve bijdrage te leveren aan de gehele waardeketen wil Fairphone de industrie van binnenuit veranderen. En daarbij de markt motiveren om net als zijzelf ethische waarde voorop te zetten. “We willen in alles wat we doen zo transparant mogelijk zijn en we publiceren elke studie die we uitvoeren”, zegt Tillemans. “We rapporteren juist op die impact-KPI's, daar is onze hele visie op gebaseerd. Want je kan wel hard roepen dat je het verschil maakt in de wereld, maar dat moet je dan wel laten zien! Dus wat is precies de impact van onze projecten? Betalen wij daadwerkelijk die living wages? En hoe eerlijk is de Fairphone nu

echt?” In RSM vonden ze een pragmatische en efficiënte Audit & Tax-partner, die op een prettige manier doet wat er gedaan moet worden, aldus Tillemans. “Maar het toetsen van onze impact-KPI's laten we tot nu toe door een derde partij doen, omdat RSM dit voorheen niet meenam in de standaard jaarcontrole. Draait echter alles, zoals bij ons, om impact en 'goed doen', dan moet impactrapportage gewoon een integraal onderdeel zijn van je business. En ik zou verwachten dat de accountant daar in de toekomst ook op een integrale manier naar kijkt. Dat de financiële verslaggeving en onze impact-KPI's in één keer worden meegenomen, met één handtekening onder het hele verhaal.” Bij de aankomende controle haakt er dan ook een collega vanuit RSM Sustainability Consulting bij het auditteam aan.

HET ECHE VERHAAL VERTELLEN

“Eerlijke verslaglegging, ook van projecten met een negatief resultaat, kan waardevolle inzichten opleveren. Tijdens een van onze programma's in Zuid-Amerika bijvoorbeeld probeerden we kinderen in staat te stellen om naar school te gaan. Maar door allerhande economische en andere problematiek nam kinderarbeid juist toe. Hun families konden niet langer het geld missen dat die kids inbrengen, en een paar jaar naar school gaan bood niet genoeg toekomstperspectief. Zo'n voorval maakt weer duidelijk hoe belangrijk het is om meer te betalen. Geef de miners een eerlijke prijs, dan hoeven de kleintjes niet te werken. En het zijn juist dit soort voorbeelden die ons eraan herinneren hoeveel stappen er nog te nemen zijn. Dat ook wij nog zoveel méér kunnen doen. Wie het Fairphone-verhaal hoort, snapt het meteen, maar het moet wel eerst verteld worden. Consumenten moeten bekend worden met Fairphone. Daarom zetten we de aankomende tijd vol in op marketing, om de brand awareness van Fairphone maximaal te vergroten.”

RSM Sustainability Consulting

De wereld zit in een transitie naar een duurzame economie. Ook bedrijven zullen hun bijdrage moeten leveren om onze aarde leefbaar te houden voor de volgende generaties. Door dit planmatig en doelgericht aan te pakken wordt uw onderneming toekomstbestendig, kunt u kosten besparen en concurrentievoordelen behalen.

RSM Sustainability Consulting helpt u graag op weg. Lees ook het achtergrondverhaal op pagina 18.

Impact reporting

Banken, investeerders, klanten en medewerkers vragen steeds vaker om informatie over niet-financiële prestaties van bedrijven voordat zij besluiten om met elkaar in zee te gaan. Ook wordt de maatschappij steeds kritischer op duurzaamheidsclaims. Met impact reporting rapporteert u over niet-financiële informatie, namelijk over ecologische, sociale en governance-onderwerpen. RSM helpt u om transparant, nauwkeurig en betrouwbaar te communiceren over uw belangrijkste impact, met of zonder controle-verklaring. Dit kan in een beknopt visueel impact dashboard of in een compleet mvo-verslag.

RNI-RAPPORT: BIJNA 70% VAN ONDERNEMERS WIL DEEL DIVIDEND INRUILEN VOOR INVESTEREN IN DUURZAAMHEID

‘Door persoonlijke overtuiging van eigenaren familiebedrijven grote mogelijkheden voor duurzaamheid’

“GEWOON BEGINNEN, ZOEK GEEN EXCUSES, MAAR GA AAN HET WERK MET DUURZAAMHEID EN GEEF DAARBIJ ALS DIRECTIE VOORAL HET GOEDE VOORBEELD. JUIST OMDAT IN FAMILIEBEDRIJVEN VERDER WORDT GEKEKEN DAN DE KORTE TERMIJN, LIGGEN DAAR VEEL MOGELIJKHEDEN VOOR DUURZAAMHEID.” IN EEN PAAR ZINNEN VATTE PROF. DR. ROBERTO FLÖREN VAN NYENRODE BUSINESS UNIVERSITEIT HET RAPPORT ‘DUURZAAMHEID EN HET FAMILIEBEDRIJF’, DAT OP 5 OKTOBER OP ZIJN UNIVERSITEIT WERD GEPRESENTEERD, SAMEN.

≡ HARRY VAN DAM @ ERIK VAN DER BURGT

Linksonder:
Rudolf Winkenius

Links:
Prof. dr. Roberto Flören

Rechtsonder:
Jan-Paul Rutten

Al tijdens de ontvangst met koffie in Het Koetshuis van Nyenrode typeerde één van de genodigden het verschil tussen het corporate bedrijfsleven en familiebedrijven. “In de corporate wereld kijkt men uitsluitend naar rendement en worden besluiten genomen op basis van Excelbestanden met cijfers, feiten en prognoses. Terwijl in familiebedrijven belangrijke beslissingen – bij wijze van spreken op zondagochtend in de familiekring – vaak worden afgekaart op grond van intuïtie en verantwoordelijkheidsgevoel ten opzichte van personeel en samenleving. Daarbij is de familie dan meestal best bereid de laatste 1 of 2 procent rendement in het bedrijf te laten zitten, als daarmee iets nuttigs kan worden gedaan. Streven naar duurzaamheid is daarvan een mooi voorbeeld”, aldus de bezoeker, die vroeger bij een corporate onderneming werkte, maar tegenwoordig directeur in een familiebedrijf is.

Hij was begin oktober in Breukelen één van de vertegenwoordigers van ruim vijftig familiebedrijven bij de presentatie van 'Duurzaamheid en het familiebedrijf; passie of urgentie'. Het rapport is het resultaat van een grootschalig onderzoek door het RSM-Nyenrode Initiatief, de hechte samenwerking

tussen RSM en Nyenrode op onder andere het gebied van onderzoek naar familiebedrijven, die sinds 2018 bestaat. “Dit rapport is opnieuw een prachtig voorbeeld van de combinatie tussen wetenschap en praktijk”, zei Rudolf Winkenius, bestuursvoorzitter van RSM Netherlands, die uit handen van Roberto Flören het eerste exemplaar van het rapport ontving. “Voor RSM is het familiebedrijfsleven erg belangrijk, je zou het onze corebusiness kunnen noemen, maar we zijn dankbaar voor de wetenschappelijke kennis, ervaring en deskundigheid die Nyenrode Business Universiteit daaraan toevoegt”, aldus Winkenius.

Aan het RNI-onderzoek, dat bijna anderhalf jaar in beslag nam, hebben 239 directeurs van Nederlandse bedrijven met minimaal 25 werknemers, actief in uiteenlopende branches, meegewerkt. Van hen zijn er 191 telefonisch uitvoerig geïnterviewd, de anderen hebben online vragenlijsten ingevuld.

POSITIEF EN PERSPECTIEFRIJK
Hoewel sprake is van koplopers en achterblijvers rijst uit het rapport toch vooral een positief en perspectiefrijk beeld op als het gaat om de mogelijkheden en daadwerkelijke stappen op het gebied

van duurzaamheid. Zo blijkt dat niet minder dan bij 68,9 procent van de familiebedrijven de eigenaren bereid zijn om met minder dividend genoegen te nemen, als deze gelden worden aangewend voor investeringen in duurzaamheid. De drijfveren daarvoor komen hoofdzakelijk vanuit innerlijke passie en niet vanuit opgelegde urgentie. Veel sterker dan andere ondernemingen voelen familiebedrijven zich verantwoordelijk voor het welzijn van hun personeel en de directe omgeving, maar ook voor toekomstige generaties. Een zorgwekkende belemmering om duurzaam te ondernemen is wel, aldus de onderzoekers, het gebrek aan kennis op

Rudolf Winkenijs:

“Rapport is weer prachtig voorbeeld van combinatie tussen wetenschap en praktijk”

het gebied van subsidiemogelijkheden en kennis om de overgang naar duurzaam ondernemen gestructureerd aan te pakken en de resultaten te meten.

GOED VOOROUDERSCHAP

“Duurzaamheid is natuurlijk een breed begrip”, zei Roberto Flören tijdens de presentatie. “Het kan zitten in energiebesparing, zorgvuldig omspringen met grondstoffen en afval, goede huisvesting van de werknemers, het elektrificeren van het wagenpark, noem maar op. Ondernemers zoeken daar dikwijls naar”, aldus de hoogleraar Familiebedrijven aan Nyenrode. “Maar wat me uit het onderzoek is opgevallen, is dat we weliswaar familiebedrijven vaak koppelen aan het begrip

rentmeesterschap, maar dat goed voorouderschap eigenlijk een beter woord is. Steeds meer ondernemers uit het familiebedrijf durven keuzes te maken die bepalend zijn voor de verre toekomst, pakweg over honderd jaar.”

Als één van de belangrijkste punten uit het RNI- rapport noemde Flören, dat interne redenen, de persoonlijke overtuiging van de ondernemer dus, de drijfveren zijn voor het streven naar duurzaamheid. “Dus niet van buitenaf opgelegde druk, dwang of verplichting. In die sociale dimensie van eigenaren zit de kracht van familiebedrijven en die biedt grote kansen voor duurzaamheid”, aldus Flören. “Maar je moet er wel gewoon aan beginnen en niet gaan zoeken naar redenen of excuses om het níét te doen.”

GROENLAND BV: “LET OP MENS EN MILIEU”

John Celie, met zijn Groenland BV al 28 jaar actief in de bloemen- en plantenbusiness, onderschreef het betoog van Flören van harte. “Duurzaamheid is alleen succesvol als het bij de ondernemer zelf vandaan komt”, zei hij in een bevlogen pleidooi voor investeren in duurzaamheid. “In 2012 hebben wij ons bewust als doel gesteld: let op mens en milieu. Sindsdien vragen we ons bij elke investering af: wat

is de impact van ons bedrijf op milieu en samenleving? Want we hebben natuurlijk wel een verantwoordelijkheid ten opzichte van onze 140 vaste mensen en 250 seizoenkrachten in Aalsmeer en de 140 man in ons Zweedse dochterbedrijf”, aldus Celie.

Dus heeft Groenland tal van maatregelen genomen, variërend van vernieuwde en energiezuinige bedrijfshuisvesting, een fatsoenlijk appartementencomplex voor de uitzendkrachten, het hergebruik van afvalwater, een eigen sportaccommodatie met personal

Linksboven:
Prof. dr. Ir. André Nijhof

Linksonder:
John Celie

Rechts
Rudolf Winkenijs en
prof. dr. Roberto Flören

trainers en het aanschaffen van elektrische auto's. “In het begin werden we nog voor geitenwollen sokken versleten en natuurlijk kostten die maatregelen veel geld, maar de investeringen bleken op den duur echt winstgevend te zijn. Bovendien: we moeten de hele boel wel doorgeven aan de volgende generaties”, besloot John Celie. “En ik hoop dat wat wij hebben gedaan jullie motiveert en inspireert.”

OP DEN DUUR DE GROOTSTE OPBRENGSTEN

Prof. dr. Ir. André Nijhof, hoogleraar Sustainable Business aan Nyenrode, bevestigde zowel het belang van de intrinsieke motivatie van de ondernemer (gevolgd door leiderschap) als de opmerking van John Celie over de winstgevendheid van duurzaamheidsmaatregelen. “Het is opmerkelijk”, zei Nijhoff, “dat juist bedrijven die niet primair om economische redenen duurzaam zijn gaan werken, op den duur de grootste opbrengsten behalen.”

GULPENER BIERBROUWERIJ; FOSSIELVRIJ BROUWEN

Dat dat in de praktijk ook echt zo werkt, bleek uit het enthousiaste verhaal van Jan-Paul Rutten, sinds 2015 directeur (samen met zijn zus vormt hij de achtste

generatie in de leiding van het bedrijf) van de sinds 1825 bestaande Gulpener Bierbrouwerij. De afgelopen jaren heeft Rutten uiteenlopende maatregelen ter bevordering van duurzaamheid doorgevoerd, die het bedrijf geen windeieren hebben gelegd.

Hij zocht het daarbij in zowel technische als maatschappelijke duurzaamheid. “We hebben een nieuw brouwhuis gebouwd, dat 75 procent minder energie verbruikt dan het oude gebouw”, vertelde Rutten. “Daardoor hebben we nu het meest duurzame brouwhuis van Europa”, kon hij daaraan trots toevoegen. En op termijn gaat het Gulpener bedrijf dankzij een unieke industriële warmtepomptechniek (met gebruik van onder meer restwarmte) volledig fossielvrij brouwen, dus zonder fossiele brandstoffen, kondigde Rutten aan.

REGIONALE BINDING

Maar naast deze technische innovaties heeft Jan-Paul Rutten ook ingezet op versterking van de relatie met de directe omgeving. “Kwam onze hop vroeger uit Tsjechië of zelfs uit Nieuw-Zeeland,

tegenwoordig halen we ons brouwgerst uit een dorp verderop”, zei de directeur van de Gulpener Bierbrouwerij. “Daarmee kunnen we voor 70 procent aan onze hopbehoefte voorzien.” Maar niet alleen met de boeren uit de regio zijn de banden stevig aangetrokken, ook de nieuwe ontvangstruimte van de brouwerij, het Brouwlokaal, is gebouwd door een aannemer uit de buurt. En niet te vergeten, die regionale binding is inmiddels ook terug te vinden in het assortiment van Gulpener; het nieuwste bier van de brouwerij wordt gemaakt van rogge uit de buurt. “Je proeft als het ware de regio in het bier”, aldus Rutten.

KERNGEZOND BEDRIJF

En ook voor Gulpener (in 2014 al uitgeroepen tot Duurzaamste bedrijf in Nederland) geldt dus wat John Celie en André Nijhof al aanhaalden: investeringen in duurzaamheid betalen zich op den duur meer dan terug. Jan-Paul Rutten, in een toelichting na afloop van de presentatie: “Wij zijn een kerngezond bedrijf en bezetten op de toch zo competitieve Nederlandse biermarkt een stabiele positie.”

Benieuwd naar het resultaat en tevens inspiratie opdoen?

De resultaten zijn gebundeld in de prachtige uitgave ‘Duurzaamheid en het Familiebedrijf: passie of urgentie’. Vraag geheel vrijblijvend uw exemplaar aan via rsmnl.com/aanvraagrapport.

Links:
Tim Boumen

Rechts:
Gilbert Janssen

GERECYCLED PLASTIC AFVAL ALS ALTERNATIEF
VOOR FOSSIEL-GEBASEERDE GRONDSTOFFEN

“ONS
RECYCLAAT
HEEFT
DEZELFDE
KWALITEIT
ALS VIRGIN
PLASTIC”

≡ VANESSA VAN ZALM @ FRANS STROUS

QCP (QUALITY CIRCULAR POLYMERS) PRODUCEERT SECUNDAIRE GRONDSTOFFEN UIT CONSUMENTENAFVAL, MET EEN KWALITEIT DIE GELIJK IS AAN PRIMAIR PLASTIC. MET DEZE HOOGWAARDIGE MATERIALEN WERD EERDER AL HET EERSTE INZAMELVAT VOOR SPECIFIEK ZIEKENHUISAFVAL GEPRODUCEERD, SINDS APRIL 2021 IS OOK DE EERSTE VOLLEDIG CIRCULAIRE SAMSONITE-KOFFER EEN FEIT. DOOR HERGEBRUIK VAN HUISHOUDELIJK PLASTIC AFVAL DRAAGT QCP BIJ AAN DE CIRCULAIRE ECONOMIE EN REDUCEERT HET CO²-EMISSIONS.

“ALS JE EEN
KLEIN BEETJE
KAN BIJDRAGEN
AAN EEN BETERE
WERELD, DAN MAG
JE DAAR BEST EEN
BEETJE TROTS OP
ZIJN.”

“QCP is opgericht met de stellige overtuiging dat we anders met plastic moeten omgaan.” Dat zegt Gilbert Janssen, finance director bij QCP vanaf het eerste uur. Het bedrijf werd in april 2014 opgericht door Huub Meessen, Marc Houtermans en Raf Bemelmans, entrepreneurs die hun sporen verdienden in de petrochemische industrie. Zij zagen in de herverwerking van plastic restafval tot hoogwaardig kunststoffen een kans om de reusachtige berg plasticafval in de wereld te verminderen. Hiervoor werd op het Chemelot industrieterrein in Sittard-Geleen een state-of-the-art fabriek voor plasticrecycling neergezet, die begin 2016 operationeel was. In samenwerking met strategische investeerders SUEZ, LIOF en Chemelot Ventures en met ondersteuning van de Provincie Limburg, het Limburgs Energie Fonds en de gemeente Sittard-Geleen. “Vanaf het moment dat de stromen begonnen te lopen, konden we aan onze ambitie beginnen om de grootste Europese leverancier van circulaire plastics te zijn”, aldus Janssen.

GROEIENDE BEHOEFTE

De fabriek is in staat om huishoudelijk plastic afval om te zetten in 35.000 ton polypropyleen (PP) en hogedichtheidspolyethyleen (HDPE). QCP volgt hiermee de groeiende vraag naar de recycling van kunststoffen door fabrikanten. Janssen: “Er wordt in Europa per jaar bijna 50 miljoen ton plastic afval geproduceerd, waarvan slechts 25 procent wordt gerecycled. De EU streeft ernaar om dit

te verhogen tot 55 procent in 2025. Consumenten worden zich steeds meer bewust van de milieugevolgen van plastic en vragen om duurzamere oplossingen. Brand owners reageren op die trend en zoeken naar partners voor de gezamenlijke ontwikkeling van circulaire producten.” Naar verwachting zal op deze manier de groei van de circulaire economie de behoefte naar gerecyclede materialen steeds verder doen toenemen.

PRODUCTIETECHNOLOGIE

Op basis van voorgesorteerd afval dat door aandeelhouder SUEZ wordt aangeleverd, vervaardigt QCP hoogwaardige polymeren in de vorm van korrels (pellets), die nieuw of virgin plastic volledig kunnen vervangen voor bepaalde toepassingen. Voor de productie van onder meer shampooflessen, kratten en kinderwagens. Janssen: “De traditionele recycler kijkt vanuit de supply-kant welke grondstoffen hij kan krijgen en maakt daarvan een passend kwaliteitsproduct, zoals bermpaaltjes of bloembakken. Wij richten ons juist op de demand-kant; er is vanuit de industrie behoefte aan een product dat geschikt is voor hoogwaardige toepassingen, en dat in grote hoeveelheden. Via een nauwkeurig proces van scheiden, wassen, zuivering en extrusie, waarbij we innovatieve technologieën inzetten, zijn wij in staat dit product van unieke kwaliteit te leveren. Tegelijkertijd proberen we ook de restafvalstromen weer zoveel mogelijk te hergebruiken.”

OFFICIEEL KEURMERK

Een indrukwekkend voorbeeld van een product vervaardigd uit hoogwaardig QCP-materiaal is het zogeheten SZA-vat, een inzamelvat van gerecycled plastic voor specifiek ziekenhuisafval. “Een belangrijke mijlpaal,” zegt Janssen, “want aan de stevigheid van zo'n vat worden vanwege hygiëne en eventueel besmettingsgevaar uiteraard extreem hoge eisen gesteld. Door steeds weer wat ‘peper en zout’ toe te voegen heeft onze ‘chef-kok’, de innovation manager, ons product geperfectioneerd tot de kwaliteit aan alle eisen voldeed. De uitdaging bij afvalrecycling is altijd om een constante kwaliteit, kleur en hoeveelheid te kunnen bieden, omdat de samenstelling van consumentenafval seizoensgebonden is en afhankelijk van waar het in Europa vandaan komt. Maar als je topproducten zoals het SZA-vat – en sinds dit jaar ook onze Samsonite-koffer – met een officieel keurmerk kan produceren, dan is alles mogelijk.”

JOINT VENTURE

Naast de technologische uitdagingen zijn er altijd nog andere hindernissen. Zo was destijds vanuit wet- en regelgeving niet duidelijk of het SZA-vat wel van recycalaat uit consumentenafval gemaakt mocht worden. Janssen: “Dan ben je de eerste die zulke hoogwaardige korrels kan produceren en dan kan je niet leveren! Dat heeft ons doen inzien dat we nog een tweede sterke partij nodig hadden om onze ambitie van Europese leider waar te maken. We hadden naast iemand die ons van grondstoffen

voorziet, ook iemand nodig om ons eindproduct te vermarkten. Zodoende werd QCP in 2018 een volledig circulaire Joint Venture tussen wereldwijd leidend afvalbeheerbedrijf SUEZ (dat gedeeltelijk al aandeelhouder was) en het Amerikaanse LyondellBasell, een van 's werelds grootste petrochemie-bedrijven. En in 2020 hebben we, vanuit diezelfde groeiambitie, een eerste onderneming overgenomen: TIVACO, een plasticrecyclingbedrijf in België.”

CIRCULAIR IN KENNIS EN MENSEN

“Qua financiële functie was het al snel niet meer te doen in m'n eentje vanachter mijn laptopje”, lacht Janssen. In 2016 kwam Tim Boumen erbij, aanvankelijk als stagiair vanuit Hogeschool Zuid, inmiddels is hij de accounting en control manager van heel QCP. Boumen: “Mijn opdracht was om een Performance Management-systeem op te zetten, zodat je als organisatie weet wanneer je je doelen bereikt en waar je moet bijsturen. Meestal krijg je als jonge werknemer bij een afdeling een beperkte en afgekaderde taak, maar ik zag en deed hier meteen alles. Nu leid ik een financeteam van vier jonge gasten, waarvan drie eveneens als stagiair begonnen zijn.” Janssen wilde werken met jonge mensen, die de theorie kennen, de uitdaging zien en zichzelf willen ontplooien. “In feite is ook dat een vorm van circulair zijn”, zegt hij. “Mijn kennis die via Tim weer overgaat op de volgende. Dat (stage)concept hanteren we nog steeds, we willen het uiteindelijk breed binnen het bedrijf uitrollen.”

“QCP IS OPGERICHT
MET DE STELLIGE
OVERTUIGING DAT
WE ANDERS MET
PLASTIC MOETEN
OMGAAN.”

FIT FOR FUTURE GROWTH

QCP Group heeft nu ongeveer 100 fte's, een netto-omzet van ruim 50 miljoen en een balanstotaal van 65 miljoen. "We hebben een wat roerige tijd gehad qua winstgevendheid", laat Janssen weten. "Met een nieuwe, unieke technologie en een product waarvoor de markt eerst klaargemaakt moest worden. Maar inmiddels hebben we een indrukwekkende groeistrategie. Onze fabriek is goed voor 35 kt (35.000 ton), en de grote ambitie, ook vanuit de aandeelhouders, is om flink door te groeien." Het afgelopen anderhalf jaar is er daarom veel aandacht besteed aan het fit for future growth maken van de finance-afdeling. Boumen: "Wij hebben vanaf het begin een enterprisemodel gebouwd om internationaal te kunnen expanderen. Het gevaar bij een snelgroeiend bedrijf is dat je het overzicht verliest. Daarom hebben we SAP als backbone van ons ERP-systeem geïmplementeerd. Op deze manier kunnen we snel nieuwe entiteiten 'bij-klikken' en de controle behouden."

WAARDEVOL PARTNERSHIP MET RSM

Volgens Boumen hebben de vakkundigheid, betrokkenheid en flexibiliteit van RSM QCP meer dan eens uit de brand geholpen. "Voor specifieke expertise kunnen we altijd bij hen terecht. Auditor Leo van Wersch zag al vanaf het begin onze potentie en hij heeft ons samen met Peter Janssen en Miranda van Wanrooij de hele weg begeleid, van een samenstelopdracht tot inmiddels een full audit." Gilbert Janssen is daarnaast zeer te spreken over de internationale connecties van RSM. "Met de acquisitie van Tivaco deden we ineens zaken over de grens, en we hebben nog

meer groeiambities in andere landen. Dan loop je tegen dingen aan die je niet gewend bent en dan is het prettig dat er snel en effectief geschakeld kan worden. Datzelfde geldt voor de periode dat we onderdeel werden van de Joint Venture. Wij waren toen zelf nog niet auditplichtig, maar voor die twee beursgenoteerde bedrijven ben je een strategische asset, wat voor ons plotseling allerlei nieuwe rapportageverplichtingen met zich meebracht."

VOORSPRONG BEHOUDEN

Gilbert Janssen: "Uiteindelijk is het allerbelangrijkste dat we betekenisvol ondernemen. Niet jijzelf bent belangrijk, maar het geheel en de impact op lange termijn. En als je een klein beetje kan bijdragen aan een betere wereld, dan mag je daar best een trots gevoel bij hebben. Wij spelen altijd twee dingen goed uit: onze gunfactor en hoe we onze boodschap presenteren. Het eerste gaat erover dat we ons verhaal met groot enthousiasme en vanuit het hart vertellen, want alleen zo raak je de ander en kun je echt overtuigen. Het tweede houdt in dat je het verhaal dat je wilt vertellen zonder uitzondering visueel aantrekkelijk overbrengt, met de nodige professionaliteit. Het kwaliteitsdenken en het begrip van processen en de manier waarop de supply-chain geregeld moet zijn, namen de QCP-oprichters mee vanuit hun achtergrond in de petrochemie. En daar doen we nog altijd ons voordeel mee. Wel zien we dat de markt ook interessant wordt voor veel andere partijen, dus wij moeten ervoor zorgdragen dat we onze voorsprong behouden. Daar moeten we ook onze partnerships voor gebruiken, en op financieel gebied is RSM daar voor ons een prima partij in."

“DE VAKKUNDIGHEID, BETROKKENHEID EN FLEXIBILITEIT VAN RSM HEBBEN ONS MEER DAN EENS UIT DE BRAND GEHOLPEN.”

DUURZAAMHEID IS GRENSOVER-SCHRIJDEND

≡ MARIO VAN DEN BROEK @ SANDER NIEUWENHUIJS

DUURZAAMHEID IN INTERNATIONAAL VERBAND

Bij RSM bedienen wij een hoop Nederlandse bedrijven die internationaal opereren en in toenemende mate geconfronteerd worden met de internationalisering op het gebied van duurzaamheid. Het wordt belangrijker dan ooit geacht dat internationaal opererende bedrijven verantwoordelijkheid nemen voor de impact die ze hebben op het milieu, de gemeenschap en andere zogenaamde stakeholders.

Door een geïntegreerde en langetermijnstrategie voor milieu, maatschappij en bestuur (ESG) te hebben, zetten organisaties een belangrijke stap in het vormgeven van wie ze willen zijn, waar ze voor staan en hoe anderen hen zien. ESG staat voor het integreren van Environmental, Social and Governance aspecten in het (investerings)beleid en de activiteiten van een bedrijf. Concreet gaat dit over hoe een bedrijf omgaat met bijvoorbeeld CO² uitstoot, water- en grondstoffengebruik, diversiteit, mensenrechten, veiligheid en dataprivacy.

Dit betekent dat stakeholders, van consumenten tot potentiële investeerders, zullen kijken naar hoe bedrijven hun werknemers behandelen en hoe wordt omgegaan met zaken als de milieu-impact van het bedrijf, eventuele sociale waarde en bestuurspraktijken. Deze controle zal niet verdwijnen en zal alleen maar toenemen.

Beleggers zijn altijd een belangrijke overweging als het gaat om het vormgeven van een ESG-strategie. Maar ze zijn slechts één instantie op een lange lijst van belanghebbenden die willen zien hoe een bedrijf kritieke problemen aanpakt. Toekomstige werknemers, bestaande medewerkers en klanten hebben allemaal de verwachting dat organisaties 'het juiste' moeten doen in plaats van 'het meest winstgevende', allemaal te vangen in de term meervoudige waardecreatie. ESG staat klaar om een cruciale rol te spelen bij het werven van toptalent, het behouden van leiders van de toekomst en het versterken van een solide reputatie.

ESG OVER DE GRENS HEEN

Steeds meer landen gaan vergaande eisen stellen. Het Verenigd Koninkrijk heeft bijvoorbeeld al enkele wettelijke vereisten onder de ESG-paraplu, en er komen er snel meer aan. Daarnaast is begin 2021 Europese wetgeving van kracht geworden waardoor partijen in de financiële dienstensector verplicht zijn om informatie te verschaffen en transparant te zijn over hun ESG-beleid en resultaten. Investeerders die hun portfolio als duurzaam willen classificeren, krijgen daarnaast te maken met de EU Taxonomie voor 'green finance': een lijst met indicatoren en criteria voor het minimaliseren van klimaatverandering.

ESG betekent voor ieder bedrijf iets anders omdat ieder bedrijf haar eigen unieke propositie kent met een unieke set van bedrijfsactiviteiten, waardeketens, stakeholders en cultuur. Ieder bedrijf formuleert in antwoord daarop zijn eigen programma van veranderingen dat nodig is om te bouwen aan nieuw vertrouwen en duurzame resultaten voor al zijn stakeholders. Besturen die een ESG-mentaliteit in hun visie en algemene bedrijfsstrategie opnemen, zijn nu goed op weg. Nu aan de slag gaan, helpt uw bedrijf op de lange termijn.

Mario van den Broek | Partner RSM | Business Consulting Services

Ins and outs

RSM SUSTAINABILITY CONSULTING DE SPARRINGPARTNER
VOOR CLIËNTEN OP HET GEBIED VAN DUURZAAMHEID

“VOOR TOEKOMST- BESTENDIGE ONDERNEMERS IS DUURZAAMHEID GEEN VRAAG MEER”

≡ HARRY VAN DAM @ ERIK VAN DER BURGT

*Van links naar rechts
Gidion Lont, David Boekel en
Ruben Harding*

NEE, DE MANNEN VAN DE AFDELING SUSTAINABILITY CONSULTING BESCHOUWEN HUN ADVIESWERK OP HET GEBIED VAN DUURZAAMHEID ZEKER NIET ALS EEN BRANCHEVREEMDE ACTIVITEIT BINNEN DE DIENSTVERLENING VAN RSM. “HET HOORT BIJ HET WERK VAN DE ACCOUNTANTS, FISCALISTEN EN CONSULTANTS. EN DAT WORDT DE KOMENDE JAREN ALLEEN MAAR STERKER.”

Ins and outs

WETGEVING ROND DUURZAAMHEID WORDT STEEDS DWINGENDER ...

David Boekel en Ruben Harding vormen samen met Gidion Lont en Rudolf Winkenius sinds april 2020 de afdeling Sustainability Consulting, in de wandelgangen binnen RSM ook wel het 'Team Duurzaamheid' genoemd. Aanvankelijk werd de afdeling – ook intern – nog weleens gezien als een vreemde eend in de bijt, maar dat veranderde snel en inmiddels is duurzaamheid een integraal onderdeel van de dagelijkse praktijk van de accountants en financieel adviseurs.

"Maar een zeker verschil is er wel", merkt David Boekel op. "De klassieke accountancy en fiscale dienstverlening is gebaseerd op wettelijke verplichtingen. Hoewel de wetgeving op het gebied van duurzaamheid, vanuit het ambitieuze Europa, de komende jaren steeds dwingender wordt, is een ondernemer nu nog in veel gevallen niet verplicht naar duurzaamheid in zijn bedrijf te kijken. De activiteiten rondom duurzaamheid hebben momenteel veel meer te maken met de intrinsieke motivatie van ondernemers om een positieve impact te maken en het 'goede' te willen doen."

SPARRINGPARTNER

"Het is RSM eigen om vooruit te zien", zegt Ruben Harding. "En dus kijken onze accountants en fiscalisten verder en breder dan alleen naar huidige wetgeving. Ze proberen een sparringpartner voor de ondernemers te zijn om zo in de toekomst succesvol te blijven", legt hij uit. "Van huis uit denkt RSM na over hoe je een bedrijf

een stap verder brengt, bijvoorbeeld met internationale uitbreidingsplannen, overnames of het nemen van financiële risico's, en daar hoort duurzaamheid nu ook bij. Wij staan onze collega's daarin graag bij." Dus: was duurzaamheid lange tijd een op zichzelf staand begrip, in de toekomst zal het steeds meer bij het algehele pakket van dienstverlening horen wat RSM aanbiedt.

BEGELEIDEN EN ONTZORGEN

"Dat heeft ook te maken met de internationale en Europese ambities rond duurzaamheid", zegt David. "In het Akkoord van Parijs zijn heldere doelstellingen vastgelegd op het gebied van onder meer circulariteit en een CO²-neutrale maatschappij. Deze doelen komen momenteel via Europese wetgeving naar de Nederlandse ondernemer toe. Ook onze klanten krijgen daarmee de komende jaren steeds meer te maken", verwacht hij. "Het naleven van regels en wetgeving op het gebied van duurzaamheid wordt voor hen echt dagelijkse kost." En dus ligt er voor RSM de taak de klanten ook te begeleiden en te ontzorgen voor wat betreft de mogelijkheden, verplichtingen en risico's rond duurzaam ondernemen, is de overtuiging van David en Ruben.

FUTURE PROOF

Volgens Ruben zien ondernemers door de vele ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid vaak door de bomen het bos niet meer. "Er komen honderden directives aan vanuit de EU die er voor moeten zorgen dat we de internationale

doelstellingen halen. Om onze klanten bij te staan maken wij dit voor hen praktisch inzichtelijk", zegt hij. "Welke wetgeving komt eraan en welke kansen, zoals onderscheidend vermogen en subsidiemogelijkheden, en risico's zijn er? Risico's die je als ondernemer moet onderkennen en kansen waarop je kan inspelen. Wij geven ondernemers advies hoe zij hun bedrijf zo kunnen inrichten dat er maximale positieve impact gemaakt wordt en ze voordeel kunnen halen uit de duurzaamheidstransitie. Dit zorgt dat hun bedrijf future proof wordt."

NETWERK INZETTEN

Ruben heeft een praktisch voorbeeld bij de hand. "Neem nu een klant in de plasticindustrie", zegt hij. "Die wordt geconfronteerd met een verbod op het gebruik van single-use plastics en moet zorgen dat verpakkingen bij voorkeur van bio-plastics worden gemaakt. Zo'n ondernemer wil best die kant opgaan – en hij zal ook wel moeten – maar hoe moet hij dat nu aanpakken? Hoe kan zo'n bedrijf het gebruik van plastic reduceren? Wij brengen de ontwikkelingen in kaart en kunnen met die klant gaan zitten en samen een plan bedenken." Maar die ondernemer heeft toch veel meer verstand van de wereld van plastic en het gebruik daarvan? "Zeker", zegt Ruben, "wij zijn generalisten met specialistische kennis van duurzaamheid. Wij kunnen niet de machines aanpassen, maar we weten wel de stip op de horizon waar naartoe gewerkt moet worden en hoe die te bereiken. In dit geval kunnen we de klant in contact brengen met iemand uit

... HET IS RSM EIGEN OM VOORUIT TE KIJKEN

de verpakkingindustrie die hem verder kan helpen. Bij RSM beschikken we over een geweldig netwerk en dat zetten we natuurlijk graag in."

MEERWAARDE

Sustainability Consulting geeft rechtstreeks advies aan cliënten en treedt servicegericht op richting collega's. "In het begin moesten we intern wel wat missiewerk verrichten om nut en noodzaak van ons werk duidelijk te maken", licht David toe. "Zoals in elke organisatie en bij elke vernieuwing heb je ook binnen RSM frontrunners en anderen die even de kat uit de boom willen kijken." Om iedereen zorgvuldig te informeren en de sceptici over de streep te trekken, organiseerden de mannen een roadshow waarin ze een presentatie gaven van wat ze konden doen en waarin hun meerwaarde nu eigenlijk zat. "Die presentatie maakte gelukkig veel duidelijk en leidde tot meer enthousiasme. En dat groeit nog steeds", vertelt David. Ruben vult aan: "Duurzaamheid gaat over het inzicht dat non-financiële waarden net zo belangrijk, zo niet belangrijker, zijn als de puur financiële waarden. Het is een behoorlijke opgave om professionals die al jaren dag-in dag-uit bezig zijn met financiële onderwerpen duidelijk te maken dat ze ook naar ecologische, sociale en goed bestuur invalshoeken, de ESG-onderwerpen, moeten kijken", licht hij toe. "Dit gaat niet enkel op voor RSM; binnen de hele maatschappij zie je dat dit inzicht begint door te dringen, al gaat dat altijd langzamer dan je hoopt. Maar voor

toekomstbestendige ondernemers is duurzaamheid geen vraag meer." Zelf het goede voorbeeld geven is van essentieel belang om een traject naar duurzaamheid succesvol te maken. "Als een ondernemer van zijn mensen verlangt dat overal in het bedrijf duurzaamheid het uitgangspunt is, moet hij niet zelf in een dikke zescilinder blijven rijden, maar bijvoorbeeld een elektrische auto nemen", stelt David. "Als je een gedragsverandering wilt, dan moet je zelf het gedrag vertonen dat je van anderen verlangt. Dat lijkt erg voor de hand te liggen, maar wordt in de afwegingen nog te weinig meegenomen, merken we. Leidinggevendens hebben vaak niet door wat voor een impact zij hebben op het gedrag van collega's, die op hun beurt weer impact hebben op het gedrag van andere collega's. En dat beïnvloedt de geloofwaardigheid en dus ook het resultaat", benadrukt Ruben.

'DUURZAAMHEIDSPRESTATIE TELT MEE'

Lastig is, merken David en Ruben in de praktijk, dat ondernemers nogal eens aanhikken tegen de investeringen die nodig zijn om duurzaamheid in hun bedrijfsvoering te introduceren. "Ja, duurzaamheid is meer dan alleen kosten besparen door bijvoorbeeld ledverlichting aan te brengen of minder brandstof te gebruiken", zegt Ruben. "Je moet investeren en de resultaten daarvan zijn vaak moeilijk meetbaar, zeker op de kortere termijn. Vergelijk het maar met het verbeteren van je reputatie. Ook daarvan merk je pas

op de langere termijn iets en is het moeilijk aan te wijzen wat nu precies bepalend is geweest. Aan de andere kant, je ziet nu al dat bijvoorbeeld bij aanbestedingen naast de kosten de duurzaamheidsprestatie steeds zwaarder meetelt. Is die beter dan van je concurrent, dan heb je een grotere kans een opdracht in de wacht te slepen." En, voegt hij daaraan toe: "Deze trend komt de komende jaren in een stroomversnelling waarbij niemand meer zaken wil doen met niet-duurzame bedrijven. Duurzaamheid gaat de norm worden."

'BESTE MENSEN DOOR DUURZAAMHEID'

Hoewel dus niet altijd even (snel) meetbaar, onderschrijven David en Ruben dat inzetten op duurzaamheid op den duur ook de bedrijfsresultaten verbetert, zoals wetenschappelijk al vaak is bewezen. "Neem alleen al ons eigen bedrijf", zegt David. "Wij verkopen kennis in manuren en hebben daarvoor goede mensen nodig. Maar binnen ons marktsegment, van accountants en fiscalisten dus, heerst een grote krapte op de arbeidsmarkt. Wij merken nu al dat jonge mensen graag bij RSM willen werken, omdat wij serieus bezig zijn met duurzaamheid. Dat telt tegenwoordig bij net-afgestudeerden zwaar mee. Bij ons is dat zo en we ervaren dat ook bij onze klanten. Duurzaamheid is dus ook een middel om de beste mensen aan je te binden."

P. VAN DER VELDEN BEDRIJFSWAGENS KOPLOPER IN E-MOBILITY

Directeur Casper van der Velden:

“TESLA IS MIJN
GROTE VOORBEELD;
DIE KOMT NAAR
JE TOE”

AL VOORDAT WE HET KANTOORPAND VAN P. VAN DER VELDEN BEDRIJFSWAGENS IN BARENDRECHT BINNENSTAPPEN, IS HET DUIDELIJK DAT DE AMBITIES VAN HET BEDRIJF OP HET GEBIED VAN VERDUURZAMEN EN ELEKTRIFICEREN VAN HET WAGENPARK GEEN LOZE KRETEN ZIJN. VOOR DE DEUR STAAN VIER TESLA'S AAN EVENZOVELE LAADPALEN (VAN STROOM VOORZIEN DOOR ZONNEPANELEN OP HET DAK VAN HET GEBOUW) EN EEN STUKJE VERDEROP IS EEN AANTAL OPENBARE LAADPALEN VOOR VRACHTWAGENS GEPLAATST.

≡ HARRY VAN DAM 📷 FRANS STROUS

“Wat met een personenauto kan, moet toch ook met een vrachtwagen mogelijk zijn?”

Maar hoe vooruitstrevend het bedrijf nu ook is, het verloochent zijn geschiedenis niet. In de hal staat een prachtige, groene MAN-tractor uit de jaren vijftig. “Helemaal gerestaureerd en alles doet het nog, hoor. Hij is hier rijdend binnen gekomen”, zegt Casper van der Velden (53). Hij is samen met zijn 56-jarige broer Peter, die vanuit de vestiging in Rotterdam opereert, directeur/eigenaar van de onderneming. Dat zijn ze sinds 1996, toen ze het bedrijf overnamen van hun vader, die de zaak in 1983 had opgericht en die toen ook direct klant werd bij RSM.

De gebroeders Van der Velden (Casper neemt vooral de operationele taken op zich en Peter doet de commerciële zaken en de financiën) zijn echte Rotterdamse ondernemers. Dat betekent: handen uit de mouwen steken en aanpakken. De beide directeuren van het bedrijf met 33 medewerkers zijn ook rechtstreeks op hun 06-nummer bereikbaar. “Een secretaresse hebben we nooit gehad”, zegt Casper. “En dat kopje koffie schenken we zelf wel in.”

NIEUWE ONTWIKKELINGEN

Maar die laagdrempelige aanpak heeft oog voor nieuwe ontwikkelingen nooit in de weg gezeten. Integendeel, de mannen liepen destijds voorop in het naast repareren en onderhouden van MAN-vrachtwagens ook het laten leasen van die auto's. “Vroeger kochten bedrijven hun vrachtwagens bij ons en tegenwoordig zijn we groot in de leasing en verhuur”, legt de jongste Van der Velden uit. En nu zijn ze koploper in een ook internationaal nog maar net begonnen ontwikkeling, namelijk die van de elektrische vrachtwagen.

“Ik rijd al jaren Tesla”, vertelt Casper, “en ik dacht in de loop der jaren weleens: wat met een personenauto kan, elektrisch rijden, moet toch eigenlijk met een vrachtwagen ook mogelijk zijn? Maar technisch leek me dat erg ingewikkeld. Je praat over grote wagens met een enorm gewicht, waarvoor je veel energie en dus gigantische batterijen nodig hebt.”

FIETSTOCHTJE

Wat Casper een jaar of zes geleden wel deed, was het ombouwen van een eigen bedrijfsbusje van brandstof naar elektrische aandrijving. “Technisch lukte dat wel en die auto hebben we nog steeds dagelijks in gebruik, maar die operatie kostte vreselijk veel geld en was economisch eigenlijk niet haalbaar.” Dus parkeerde hij zijn gedachten over elektrische vrachtwagens toen nog maar even.

Totdat Casper een paar jaar geleden tijdens een fietstochtje letterlijk met de neus op de feiten werd gedrukt. “Ik reed hier ergens in de buurt en rook overal die vieze diesellucht”, herinnert hij zich nog goed. “Dat was een moment waarop ik dacht: nu gaan we echt serieus werk maken van het elektrificeren van vrachtwagens.”

In het bedrijf liep een monteur rond die zich graag wilde ontwikkelen, stappen in zijn technische kennis en vaardigheden wilde maken. “Samen met hem heb ik het project aangepakt en zijn we aan de gang gegaan en daarna werden steeds meer mensen in het bedrijf enthousiast.”

E-MOBILITY HEEFT DE TOEKOMST

Dat resulteerde onder meer in het ombouwen van enkele conventioneel

aangedreven vrachtwagens naar rijden op elektriciteit. Die wagens zijn inmiddels bij Van der Velden in de lease en verhuur. Maar Casper van der Velden dacht nog een stap verder. “Weet je, E-mobility heeft de toekomst”, zegt hij. “De milieuregels worden strenger, bedrijven vergroenen steeds meer en de technologie schrijdt in rap tempo voort. Vandaar dat we nu al flink investeren in de mogelijkheden van het elektrisch rijden.”

SUBSIDIE VAN HET RIJK

Bijvoorbeeld door deel te nemen aan het E-concrete-project, onderdeel van het DKTI-programma: Demonstratie Klimaattechnologieën en -Innovaties in Transport. “Via dit project, geïnitieerd door het ministerie van I en W en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), kregen we een half miljoen subsidie en hebben we een dieseltruck met een betonmixer omgebouwd naar een elektrische variant”, aldus Van der Velden. Dat betekent in de wereld van het transport een belangrijke ontwikkeling. “Betonmixers rijden nu nog allemaal op diesel”, legt hij uit. “En het grote nadeel van de betonmixer is dat de motor niet wordt uitgezet als hij op de bestemming is aangekomen. Die blijft draaien, zodat ook de mixer blijft draaien. Anders hardt

het beton uit. Hierdoor is de uitstoot van een betonmixer 263 kilo CO² per dag per mixer.”

E-CONCRETE

De eerste elektrisch aangedreven 8x4 betonmixer ter wereld, de E-Concrete van Van der Velden, rijdt vanaf januari 2021 al rond in de regio Rotterdam. En daar blijft het niet bij, is Caspers overtuiging. “Ik zie een goede toekomst voor de E-Concrete”, zegt hij. “In Nederland rijden namelijk zo'n 1.000 conventionele betonmixers en de E-Concrete kan daarvoor dus ook worden ingezet. En denk eens aan de meer dan 10.500 andere conventionele bouwvoertuigen in Nederland. Daarop kan ons elektrische aandrijvingsconcept ook van toepassing zijn, bijvoorbeeld bij kiepwagens en haakarmen.”

GROTERE PRODUCTIEAANTALLEN

Maar voordat het zo ver is, moet de technologie nog worden verbeterd. Bij de elektrische betonmixer zijn de huidige batterijen bijvoorbeeld nog te groot en te zwaar, waardoor het geheel niet meer op een vrachtwagen past. Dat betekent dat het onderstel moet worden aangepast. Ook blijft het puzzelen tussen de grootte van de batterij en de reikwijdte van de

mixer. “Als de wagen tijdens een pauze kan worden opgeladen, kan de batterij kleiner en de wagen dus goedkoper worden”, licht Casper toe. Door grotere productieaantallen worden de kosten op den duur wel lager, maar voorlopig blijft de elektrische betonmixer voor veel bedrijven een te grote investering. “Ik verwacht dan ook dat we de meeste zullen gaan leasen of verhuren”, aldus Casper.

“Ons bedrijf draait nog steeds voor het leeuwendeel op het leasen, verhuren en onderhouden van brandstofauto's”, vertelt hij. “Maar dat gaat in de toekomst echt anders worden en wij zijn daarop al voorbereid. Natuurlijk moeten we onze dienstverlening op den duur ook aanpassen. Mijn grote voorbeeld daarin is Tesla. Als er met mijn auto iets mis is of als er een software update nodig is, hoef ik niet naar de garage, maar wordt het probleem digitaal, op afstand dus, opgelost. En anders komt er een servicewagen naar mij toe. Zoiets zie ik ook bij ons gebeuren.” Driekwart van de garages gaat dicht En Van der Velden zal wel moeten. “Ik verwacht dat door de transitie van brandstof naar elektriciteit zeker driekwart van de huidige

garagebedrijven in Nederland dicht gaat. Er is namelijk nauwelijks nog onderhoud te doen, omdat een elektrische auto nu eenmaal veel minder bewegende delen heeft. En je snapt wel, dat wij niet bij die driekwart willen horen. Dat gaat ook niet gebeuren, alleen al door de gigantische voorsprong die wij nu al hebben op het gebied van E-mobility.”

OPZIEBAREND NIEUWS

En Casper van der Velden leunt nog lang niet tevreden achterover in zijn stoel. “Nee, we gaan keihard door”, zegt hij. “Alle grote vrachtwagenmerken komen over een paar jaar met elektrisch aangedreven auto's en dan moeten wij onze positie hebben veroverd. Dat gaat ook gebeuren.” Tegen die achtergrond heeft Van der Velden binnenkort groot nieuws. “In de loop van januari komen wij naar buiten met een primeur op het gebied van E-mobility. Ik kan er nu nog niets over zeggen, er wordt nu de laatste hand aan gelegd, maar reken er maar op dat het opzienbarend nieuws is en dat het een revolutie op onze markt zal betekenen!”

“Wij komen met een primeur op het gebied van E-mobility”

RSM TROTSE GRONDLEGGERS VAN HET DEPOT BOIJMANS VAN BEUNINGEN

RSM ZET ROTTERDAMSE VESTIGING BIJZONDER OP DE KAART

EEN DROMENFABRIEK, ZO STAAT HET VOOR HET PUBLIEK TOEGANKELIJKE DEPOT BOIJMANS VAN BEUNINGEN IN ROTTERDAM INMIDDELS BEKEND. HET IS HET EERSTE DEPOT IN DE WERELD DAT TOEGANG BIEDT TOT EEN COMPLETE COLLECTIE, ZONDER TUSSENKOMST VAN EEN CONSERVATOR. GEEN DOOR EEN SELECT GROEPJE GEMAAKTE TENTOONSTELLING DUS, MAAR ONGEVEER 151.000 KUNSTOBJECTEN WAAR HET PUBLIEK ZELFSTANDIG OF MET EEN GIDS TUSSENDOOR LOOPT. RSM IS ÉÉN VAN DE GRONDLEGERS VAN HET DEPOT, EEN COMPLEET NIEUW MUSEUM IN ROTTERDAM. EEN GESPREK MET INA KLAASSEN, MEDEDIRECTEUR VAN HET MUSEUM EN RUDOLF WINKENIUS, MANAGING PARTNER RSM.

☰ JAAP BONKENBURG
📍 OSSIP VAN DUIVENBODE, AAD HOOGENDOORN, ROB BECKER, BO BANNINK,
IRIS VAN DEN BROEK, ROB GLASTRA EN WENDELIEEN DAAN

Even voor de beeldvorming. De bezoekers van het Depot betreden geen stoffige kelderruimte maar een prachtig nieuw naast het museum Boijmans Van Beuningen in het museumpark Rotterdam gesitueerd gebouw. De tot voor kort verborgen kunstschaten zijn op zes etages te bewonderen. Op 34 meter hoogte van het door het Rotterdamse architectenbureau MVRDV ontworpen museum bevindt zich restaurant Renilde. Rondom het restaurant is een daktuin aangelegd met onder andere berken en dennen. Het Depot is dus niet zomaar een museum. Bezoekers maken kennis met de achterkant van het museum die via het Depot frontstage is gemaakt.

Ze krijgen antwoord op diverse vragen zoals hoe bewaar je een kunstwerk, hoe vervoer je het, bij welke temperatuur moet een aquarel bewaard worden, hoe vervoer je een marmeren beeld, hoe zien de technische ruimtes eruit, wie maken de lijsten; nagenoeg geen enkele vraag blijft onbeantwoord. Bezoekers krijgen letterlijk en figuurlijk een kijkje in de keuken. En dat allemaal in een ruimte met tot voor kort voor velen onbekende kunstschaten die nu te zien zijn in een museale omgeving met trappen, vitrines, spiegels en leuke doorkijkjes. Het Depot biedt het museum mogelijkheden om het repertoire uit te breiden, om meer en nieuwe verhalen te vertellen. Verhalen dus die niet uitsluitend gaan over de ideeën en concepten in de kunst maar die ook gaan over de objecten (verzorging, materialiteit etc.) waardoor het museum andere en nieuwe doelgroepen die minder ervaring met museumbezoek kunnen aantrekken.

Ina Klaassen

INTERNATIONALE ALLURE

Ina Klaassen: "Er zijn in totaal 20 grondleggers die financieel hebben bijgedragen voor het tot stand komen van het Depot. Daarnaast is er één specifieke medefinancier: Stichting De Verre Bergen investeerde 27,5 miljoen euro. Deze filantropische stichting wordt beheerd door de Rotterdamse familie Van der Vorm. Doel van de stichting is onder andere de stad mooier en aantrekkelijker te maken. Voor jong en oud en voor alle lagen van de bevolking. Ik signaleer wel een zekere mate van overeenkomst tussen de verschillende grondleggers. Ze zijn vernieuwend, ze hebben internationale allure en ze zijn gericht op de toekomst. Die gemeenschappelijke deler gaat zeker op voor de twintig grondleggers waarmee we een prima contact onderhouden."

Rudolf Winkenius: "RSM heeft sinds een paar jaar een vestiging in Rotterdam. Wij wilden iets bijzonders doen om deze vestiging beter op de kaart te zetten en zodoende zichtbaarder voor onze klanten te zijn. Er bleek nog een plekje vrij om grondlegger te worden. Het Depot Boijmans Van Beuningen overstijgt vanzelfsprekend de stad Rotterdam, het heeft nationale en internationale allure. RSM adopteerde 52 van de in totaal 1664 spiegels die samen de gevel van het gebouw vormen. RSM adopteerde tevens een boom in de daktuin op de bovenste etage."

JONGEREN

Ina Klaassen: "Wij trekken als museum de wijken in om al die verschillende bevolkingsgroepen die onze stad rijk is met kunst in aanraking te laten komen. We zoeken de mensen op, streven er bovendien naar onze organisatie meer een afspiegeling van de samenleving te laten zijn. De collectie is immers ons nationaal erfgoed, het is van ons allemaal. Om voor een jongere doelgroep aantrekkelijk te zijn, zullen we meer hedendaagse kunst moeten exposeren. De eerste stappen worden door ons gezet. Onze gidsen in het Depot zijn niet voor niets jongeren uit heel Rotterdam en dus ook Rotterdam Zuid die gids willen worden en enthousiaste verhalen kunnen vertellen. Die relatie met jongeren maken we onder andere concreet in onze dependance op Zuid: Boijmans Hillevliet waar we experimenteren met een programma voor het museum van de toekomst en voor het publiek van de toekomst, jongeren dus. We geven in het Depot een kijkje achter de schermen, brachten kunstenaars en ontwerpers in contact met architecten om samen de inrichting te bepalen. We zijn even zuinig op een schilderij van Pieter Bruegel de Oude als op een ogenschijnlijk simpel vaasje."

Rudolf Winkenijs: "Die filosofie, geen gebouw, geen expositie voor de happy few maar er zijn voor een brede doelgroep sprak ons zeer aan. Het Depot is daarnaast één van de meest duurzame gebouwen van Rotterdam. Bovendien past de status van grondlegger uitstekend bij onze vier RSM Business Principles: verantwoordelijk, betrokken, eigenzinnig en vernieuwend. Vernieuwend omdat het Depot Boijmans Van Beuningen, het tonen van alle werken die in het bezit van het museum zijn, een innovatieve manier van werken is. Eigenzinnig zeker. Kijk alleen maar naar het gebouw. Het is totaal anders dan andere gebouwen waar kunst wordt geëxposeerd. En we tonen ons als grondlegger betrokken bij Rotterdam en de regio. Als voorbeeld van duurzaam bouwen voldoet het Depot aan alle huidige eisen op het gebied van klimaatbeheersing. Het past binnen de huidige tijdgeest. We hadden daarom niet veel tijd nodig voor ons besluit grondlegger van het Depot te worden."

UNIEKE ERVARING

Ina Klaassen: "Het Depot verbeeldt de drang naar collectioneren van musea. Museum Boijmans van Beuningen was oorspronkelijk gehuisvest in het Schielandhuis. Het werd te klein en dus werd er een nieuw museum gebouwd op onze huidige locatie. In 1935 opende het haar deuren. De hele collectie werd daar toen tentoongesteld, van een depot was geen sprake. Tegenwoordig wordt gemiddeld in musea tussen de zes en de tien procent getoond. De rest staat in depots, onzichtbaar dus voor het publiek. Die percentages gelden dus niet alleen voor ons museum, ze gelden voor heel veel andere musea in de wereld. Vandaar de grote internationale belangstelling voor het Depot. Het past bij de tendens musea te democratiseren. Want wie bepaalt immers wat er wel en wat er niet gezien kan worden? Wij kozen voor de meest radicale vorm door meteen alles te laten zien. Wij zijn heel breed en zijn daardoor uitstekend in staat connecties te maken. Voor een Van Gogh museum met slechts werken van die ene kunstenaar is dat vanzelfsprekend een stuk lastiger. Dat we met onze keuze baanbrekend zijn, bleek wel tijdens de persconferentie. We hadden een livestream met China waar 800.000 mensen ons volgden en we hebben regelmatig delegaties vanuit de hele wereld over de vloer. Van Qatar tot Singapore en Londen."

Rudolf Winkenijs: "Ik was zeer verrast door wat ik te zien kreeg. Het begon al buiten, het gebouw is echt imposant. RSM doet het graag goed, ik zie het Depot als een metafoor voor wat wij als RSM willen uitstralen en waar we voor staan. Alleen al de zorgvuldigheid waarmee met de kunstschaten wordt omgegaan, spreekt mij bijzonder aan. Het past bij ons. De relaties waarmee wij reeds samen het Depot bezochten, tonen zich zonder uitzondering onder de indruk van wat zij zien en ervaren. Dat we nog voor de opening het gebouw mochten betreden, was eveneens een unieke ervaring. Onze medewerkers zijn trots dat ons kantoor een dergelijk iconisch museum sponsort. Een flink aantal heeft inmiddels het Depot bezocht. Ze vertellen enthousiaste verhalen. Het sluit naadloos aan bij ons streven naar goed werkgeverschap."

GEEN GEKKE VRAGEN

Ina Klaassen: "Het Depot vormt het begin van iets nieuws. Het is de eerste stap naar het museum van de toekomst nu de Rotterdamse gemeenteraad eind 2020 besloot het museum ambitieus te vernieuwen. Onze uitdaging is het museum van de toekomst concreet gestalte te geven. Onder andere te zorgen de jongere doelgroep via hedendaagse kunst beter te bereiken."

Rudolf Winkenijs: "De samenwerking met het museum verloopt zeer positief. Een heel leuk aspect van de samenwerking vind ik het enorme enthousiasme van de medewerkers van het Depot. Geen vraag wordt als gek bestempeld, medewerkers luisteren en nemen de tijd op zaken in te gaan. Het voelt voor ons echt als een partnership. Wij worden gewaardeerd als grondlegger, wij hopen op onze beurt dat onze klanten zich eveneens door ons gewaardeerd voelen. Het gevoel bij de beleving van de medewerkers van het Depot past goed bij de persoonlijke dienstverlening van RSM."

‘BLIJ DAT EUROPA EEN BEETJE TEMPO MAAKT’

DUURZAAM ONDERNEMEN VEREIST GEDRAGS-VERANDERING

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN IS INMIDDELS EEN GEGEVEN. VEEL BEDRIJVEN DOEN AAN DUURZAME ONTWIKKELING; VOOR HET IMAGO VAN BEDRIJVEN IS DAT OOK BELANGRIJK. BOVENDIEN STELLEN OVERHEDEN STEEDS HOGERE EISEN OP HET GEBIED VAN DUURZAAMHEID. DAT RESULTEERT ONDER ANDERE IN ELEKTRIFICEREN VAN DE AUTO'S EN HET SLUITEN VAN KOLCENTRALES. EN DAN ZIJN ER NOG DE RECHTERLIJKE UITSPRAKEN ZOALS DE URGENDA- UITSpraak EN DE GEWONNEN RECHTSAAK VAN MILIEUDEFENSIE TEGEN SHELL. VIJF VRAGEN VOOR MARIA VAN DER HEIJDEN EN JACK COX.

≡ Jaap Bonkenburg 📷 Frans Strous

Maria van der Heijden is directeur-bestuurder van MVO Nederland. Ze is het boegbeeld van de organisatie en onderhoudt nauwe contacten met externe relaties. MVO Nederland streeft naar een nieuwe economie: klimaatneutraal, circulair, inclusief en met eerlijke ketens. Dat vereist een omslag in het denken en doen van bedrijven.

Jack Cox is directeur-groootaandeelhouder van Forza Asset Management met vestigingen in Eindhoven en Maastricht-Airport. Jack Cox was in de race om minister voor nieuwe economie te worden. Hij schreef een boek met als titel 'Vlindereconomie', waarin hij het Nederlandse consumptiegedrag vergelijkt met een rups die ruim drie keer zo veel verorbert dan onze aarde in een jaar tijd kan verwerken en produceren. Hoe kunnen we er nu voor zorgen dat we onze aarde op een gezonde en verantwoorde wijze overdragen aan de volgende generatie? Zoals een rups transformeert naar een vlinder, zo moet onze economische denkwijze verschuiven van groei naar ontwikkeling, luidt de boodschap van Jack Cox.

IS DUURZAAM ONDERNEMEN REALISTISCH OF FUTURISTISCH?

Maria: "Het is heel realistisch. Duurzaam ondernemen is onlosmakelijk verbonden met de toekomst, een leefbare wereld. De transitie van een oude naar een nieuwe economie is hard nodig. Dat vraagt om daadkracht. Onze MVO Nederland-index, waarmee wij het verduurzamen van de economie in ons land meten, staat op 14,1%. Dat moet 100% worden. Met andere woorden: we hebben nog een lange weg te gaan."

Jack: "De nieuwe financiële regelgeving vanuit Europa windt er geen doekjes om. De SFDR is ingevoerd. Vrij vertaald staat dit voor informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële sector. Er wordt meer transparantie van financiële producten op duurzaamheidsgebied vereist. Het is bedoeld om greenwashing te voorkomen, bedrijven niet langer te laten weggelaten met een groen imago terwijl ze juist het tegenovergestelde doen."

HOE BELANGRIJK IS DE ROL VAN DE OVERHEID OM DUURZAME ONTWIKKELINGEN TE EFFECTUEREN?

Jack: "Het vereist gedragsverandering. Iedereen wil dat het anders gaat, maar als de daad bij het woord moet worden gevoegd is het wel even anders. Patronen moeten worden doorbroken. Wet- en regelgeving is daarom heel belangrijk. Een overheid die het voortouw neemt is essentieel om de doelen te bereiken."

Maria: "Ik ben blij dat Europa een beetje tempo maakt. Het maatschappelijk geluid en sentiment in ons land gaan veel verder dan de huidige wet- en regelgeving. De veranderkracht van bedrijven is zeer groot. De overheid is nodig voor het creëren van een gelijk speelveld. En er moet gehandhaafd worden. Het verbod op het gratis verstrekken van plastic tasjes is een goed voorbeeld. Het verbruik is met 90% gedaald."

SCREENEN JULLIE KLANTEN EN LEDEN?

Jack: "Forza is een vermogensbeheerkantoor. Wij screenen onze klanten uitvoerig. Het moet zuiver zijn en we moeten de wensen van onze klanten moreel goedkeuren. Als we twijfelen, trekken we aan de bel. We moeten zorgvuldig zijn, dit vereist onze vergunning. Deze staat voor de continuïteit van onze organisatie, dat is dus essentieel."

Maria: "Het is voor mij als persoon ongelooflijk belangrijk hoe je met je spullen en met mensen omgaat. In mijn rol heb ik een voorbeeldfunctie. Met MVO Nederland agenderen we de maatschappelijke rol van bedrijven met hun impact op mens en milieu. We hebben een netwerk van zo'n 2.000 bedrijven die transparant willen zijn en die zich inspannen maatschappelijk verantwoord ondernemen concreet te maken."

HOE BELANGRIJK IS DE URGENDA UITSpraak VAN DE HOGE RAAD?

Maria: "Zeker in combinatie met de Shell-uitspraak is het een belangrijke gamechanger. De uitspraken laten zien dat het maatschappelijk

sentiment anders is dan de huidige wetgeving. Het betekent voor ons als MVO Nederland een steun in de rug. Het laat tevens de enorme zorgplicht van de bedrijven richting samenleving zien. Als bedrijf besta je bij de gratie van de samenleving. Bedrijven hebben meer stakeholders dan alleen financiers. Die beperkte focus op aandeelhouders heeft geresulteerd in te veel korte termijn beslissingen. Geld verdienen is nodig, maar het staat niet langer op de eerste plaats."

Jack: "De laatste jaren was het Angelsaksische denkmodel wat te ver doorgeschooten. In dat model heeft de aandeelhouder een dominante positie. Een CEO van een bedrijf wordt voor een groot deel betaald vanuit de toegenomen waarde van de aandelen. We zien nu de terugkomst van het Rijnlands model. Daarin wordt rekening gehouden met de belangen van alle stakeholders, dus naast aandeelhouders klanten, medewerkers, de samenleving en de natuur. Zeker voor jongeren is er een directe relatie tussen duurzaamheid en goed werkgeverschap. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt is dat iets voor werkgevers om rekening mee te houden."

HOE ZIEN JULLIE DE TOEKOMST, WAAR STAAN WE OVER PAK HEM BEET 15 JAAR?

Maria: "Ik ben hoopvol gestemd. Ik zie veel positieve bewegingen. Het gaat in essentie om gedragsverandering. Voor de generatie die boven de jonge generatie zit, komt het aan op veranderkracht. Aan de andere kant constateer ik dat we redelijk hardleers zijn. Neem Covid-19, waarbij de mens snel weer op oude patronen is teruggevallen. De overstrooming van de Maas kost de maatschappij een half miljard. Die last kunnen we naast het enorme ongemak voor de bevolking niet elk jaar dragen."

Jack: "We beseffen steeds meer dat we ons hebben gericht op het verkeerde: op welvaart in plaats van op welzijn. De economie gaat de richting op waarbij een rechtvaardige verdeling prioriteit krijgt. Maar ook hierbij moet er nog veel gebeuren. Duurzaam beleggen is duidelijk in opkomst en duurzame bedrijven zullen steeds nadrukkelijker in de gunst van beleggers komen."

Blik van buiten

HENK VAN DER WAL STAAT PAL VOOR VERDUURZAMING LOGISTIEKE SECTOR

**VANUIT ZIJN KANTOOR KIJKT HENK VAN DER WAL (DIRECTEUR-GROOTAANDEEL-
HOUDER BIJ VAN DER WAL TRANSPORT) UIT OP DE DOM IN UTRECHT. EEN MARKANTE
KERK, SYMBOOL VAN HET VERLEDEN, WAARVAN DE EERSTE STEEN IN 1254 WERD
GELEGD. HET MONUMENT STAAT IN SCHRIL CONTRAST MET DE FIGUURLIJKE BLIK OP
DE TOEKOMST VAN HENK VAN DER WAL. HIJ STAAT PAL VOOR DE VERDUURZAMING
VAN DE LOGISTIEKE SECTOR.**

≡ Jaap Bonkenburg @ Frans Strous

Het klinkt zo eenvoudig. Minder lege kilometers, dus zonder lading, vrachtwagens op waterstof dan wel elektrisch aangedreven, optimale planning, noem maar op. De realiteit blijkt een stuk weerbarstiger dan de theorie legt Henk van der Wal uit. "Het lijkt soms op vechten tegen de bierkaai. Om een elektrische vrachtwagen een werkbare actieradius te geven moet er 4000 kilo aan extra batterijen worden meegenomen. En er zijn momenteel onvoldoende oplaadstations. Een waterstofvrachtwagen wordt weer 75 centimeter langer. Dat mag niet van de wet. Ik rijd zelf in een waterstof personenauto om mogelijkheden en onmogelijkheden te ervaren. Een waterstofauto is qua kosten minimaal drie keer zo duur als een auto die op fossiele brandstof rijdt. Bovendien zijn er te weinig vulstations, waarvan een aantal een technisch probleem heeft."

MÜNCHEN

De lege kilometers vormen een ander niet zomaar op te lossen probleem legt Henk van der Wal uit. "Nederlandse vrachtwagens rijden in 33% van de gevallen lege kilometers, dus zonder lading, internationaal is dat percentage 25%. We rijden bijvoorbeeld met volle vrachtwagens naar Parijs en leeg terug, omdat er in Parijs niets wordt geproduceerd wat wij naar Nederland kunnen vervoeren. En als een klant in München zijn goederen maandagmorgen geleverd wil hebben en een andere klant in Regensburg een retourvracht heeft die woensdagmorgen opgehaald moet worden, blijkt dat in de praktijk lastig op elkaar af te stemmen. Want dan moet die klant in Regensburg met zijn klant bellen. Desondanks hebben wij als doelstelling voor 2022 de 33% te reduceren tot 31%."

DON QUICHOT

Henk van der Wal is zeker geen Don Quichot van de 21e eeuw. Steeds meer vrachtwagenmerken en transportbedrijven staan open voor de komst van niet fossiele brandstoffen. De accountants en fiscalisten van RSM, die al 35 jaar de cijfers van zijn binnen- en buitenlandse vestigingen controleren, roemen zijn focus op duurzaamheid. Omdat het de toekomst is. Er rijden 250 vrachtwagens van Van der Wal Transport door Europa van Nederland tot Kazachstan. Twee van de 450 medewerkers coachen de eigen chauffeurs. Henk van der Wal: "De reductie van CO²-uitstoot in de transportsector begint bij een goede rijstijl. We monitoren het rijgedrag van onze chauffeurs. Er worden allerlei variabelen gemeten. Elke week krijgen de twee beste chauffeurs een bos bloemen."

**PERPETUAL NEXT: WERELDLEIDER OP HET GEBIED VAN TORREFACTIE-
TECHNOLOGIE EN PRODUCENT VAN HOOGWAARDIGE BIOKOOLOSTOF**

RORY VAN 'T SCHIP EN DE STRIJD TEGEN VERSPILLING VAN ORGANISCHE AFVALSTROMEN

**LAAGWAARDIGE ORGANISCHE RESTSTROMEN OPWAARDEREN TOT HOOGWAARDIGE
PRODUCTEN, GRONDSTOFFEN EN HALFFABRICATEN. DAT IS WAAR PERPETUAL NEXT
NAAR STREEFT. ZO WORDEN VOEDSELRESTEN OMGEZET IN GROEN GAS, PAPIERSLIB IN
DUURZAME WARMTE EN SNOEIAFVAL IN HOOGWAARDIGE BIOKOLEN. OM BEDRIJVEN TE
HELPEN VERDUURZAMEN DIE IN HUN PRODUCTIEPROCES AFHANKELIJK ZIJN VAN HET
FOSSIELE-KOOLSTOFATOOM.**

☰ VANESSA VAN ZALM 📷 SANDER NIEUWENHUYIS

Het Amsterdamse bedrijf Perpetual Next werd in juni 2019 opgericht door Martijn van Rheenen. Het is de verzelfstandigde Sustainability-tak van het investeringsfonds Momentum Capital, dat al jaren investeert in organisaties die bijdragen aan innovatieve oplossingen op het gebied van klimaatverandering (Sustainability), vrijetijdsbesteding (Leisure), ledverlichting (Lighting) en gebiedsontwikkeling (Urban).

UITBANNEN VAN FOSSIELE KOOLSTOF

Rory van 't Schip is Head of Finance & Control bij Momentum Capital en als zodanig intensief betrokken bij Perpetual Next. "Onze doelstelling is om met onze producten en diensten industrieën over de hele wereld duurzamer te maken. En zo bij te dragen aan een volledig circulaire economie in 2050. Daarbij gaat het niet alleen om elektriciteit en warmte, maar uiteindelijk vooral om het koolstofatoom. We willen het gebruik van fossiele bronnen geleidelijk uitbannen en vervangen door hoogwaardige biograndstoffen, omdat het de enige manier is om de 75% footprint die nu van de fossiele industrie komt te verminderen. Perpetual Next streeft ernaar om uit laagwaardige organische reststromen zoveel mogelijk hoogwaardige grondstoffen te produceren. En om oplossingen te bieden voor die industrieën die het koolstofatoom echt niet kunnen missen voor hun productie. Zoals de staal-, cement- of de chemische industrie. Daarom richten we ons op het ontwikkelen en beschikbaar stellen van duurzame technologieën. Nú al zijn we mondiaal de grootste speler als het gaat om torrefactie, de techniek die ons in staat stelt om uit houtafval hoogwaardige biokoolstof te maken met dezelfde eigenschappen als fossiele steenkool."

ACTIEF IN DE GEHELE WAARDEKETEN

Perpetual Next is in de gehele waardeketen actief. Van de inkoop van afval- en reststromen, de aanleg en exploitatie van installaties, tot aan R&D, want het bedrijf is altijd op zoek naar steeds duurzamere technologie. Van 't Schip: "De Trading Division van Perpetual zou uiteindelijk handelen in wel dertig verschillende afvalstromen, zoals resthout en snoeiafval, residuen van landbouw- en bosbouwproducten, maar ook slachtafval en stedelijk en industrieel afval. Dit doen we voor onze eigen conversiefabrieken, maar ook voor derden in de

“WIJ GAAN DE WERELD NIET REDDEN, MAAR WE WILLEN ER WEL ALLES AAN BIJGEDRAGEN HEBBEN.”

markt. De Conversions Division ontwikkelt en exploiteert dan de productiefaciliteiten, de fabrieken, waar de afvalstromen worden omgezet in een hoogwaardiger product. Zo wordt in Duiven via het drogen van aardappelschillen grondstof geproduceerd voor diervoeding, in Lelystad halen we warmte uit snoeiafval en in Trinity (UK) maken we biogas uit landbouwresidu. En in de kersverse Baltania-fabriek in Estland ten slotte produceren we op industriële schaal biokoolstof, gebruikmakend van de zogenaamde High Temperature Torrefaction-technologie. Dit is meteen ook het terrein van de derde divisie van Perpetual Next, Technologies."

HIGH TEMPERATURE TORREFACTION

Het is vooral vanwege de torrefactie-technologie dat Perpetual Next de ogen van de wereld op zich gericht weet. Zo trokken de recente overname van TorrCoal, de andere grote speler op het gebied van torrefactie, en de keuze van staalproductiebedrijf ArcelorMittal Gent voor biokoolstof van Perpetual Next als grondstof voor haar staalproductieproces veel media-aandacht. Van 't Schip: "Torrefactie is een productieproces dat je kent van het roosteren van koffie- of cacaobonen. Het is verhitting van een organische massa in de afwezigheid van zuurstof. En doordat het niet kan gaan branden gebeurt er iets anders: de biomassa wordt bros en valt uit elkaar. Het product dat overblijft (biochar) kan worden samengeperst en gepelletiseerd, waardoor je uiteindelijk kleine biomassastukjes hebt met een zeer hoge energiedichtheid." Het torrefactie-proces zelf is een schoon proces: de productie van de biokoolstof vindt plaats in een gesloten omgeving, waaraan in principe geen energie meer hoeft te worden toegevoegd, behalve een beetje aan het begin om de boel 'op te starten'. "Al veel bedrijven hebben met deze techniek geëxperimenteerd, maar vrijwel niemand wist het om te zetten in een consistent, efficiënt, kwalitatief hoogwaardig en veilig proces", aldus Van 't Schip.

NIET VOOR ELEKTRICITEITSOPWEKKING

De biokolen zouden ook gebruikt kunnen worden om in kolengestookte elektriciteitscentrales stroom op te wekken. Maar daar wordt pertinent niet voor gekozen. "Dit product is veel te hoogwaardig om 'op te fikken'", zegt Van 't Schip.

"Bovendien bestaan er voor elektriciteit inmiddels voldoende alternatieven binnen de wind-, water- en zonne-energie. Terwijl er voor de essentiële processen in de staal- of chemie-industrie nog nauwelijks oplossingen zijn." Hij benadrukt daarbij dat ook biokoolstof een tussenstap is op de lange weg naar een echt duurzame industrie. "Of zoals oprichter Martijn van Rheenen zou zeggen: 'Het is niet dé oplossing, maar een schakel in de oplossing.' Dus zijn wij een duurzame organisatie? Absoluut. Maar nog lang niet duurzaam genoeg! Onze ambitie gaat nog veel verder dan waar we nu zijn."

RSM: BETROUWBAAR EN TOEGANKELIJK

RSM verzorgt voor Momentum Capital, voor Perpetual Next en voor de drie andere (dochter)ondernemingen de controle op de jaarrekening. "Een heel prettige samenwerking", zegt Van 't Schip, die zelf ook afgestudeerd registeraccountant is. "Wat RSM vooral kenmerkt is de nooit aflatende bereidheid om mee te denken. Bij alle controles zijn Hans Hollander en Wendy Hofman de stabiele factor; zij kennen onze modellen en werkwijze, en dat werkt buitengewoon makkelijk en efficiënt. RSM is persoonlijk, met korte lijntjes en ik kan met ze sparren om te zien of ik op de goede weg zit. Bovendien vormt Hans de schakel met René van Bruggen van RSM Evaluent, die voor Momentum Capital de verschillende waarderingsrapporten beoordeelt."

Accountant Hans Hollander: "Perpetual Next is een ongelooflijk spannend en dynamisch bedrijf, wat het extra leuk maakt. Rory en ik schakelen het hele jaar door met elkaar en we houden elkaar scherp. Daarnaast heb ik als groepsaccountant regelmatig contact met RSM UK voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening. Naast de jaarrekeningcontrole en RSM Evaluent beginnen ze nu langzaam maar zeker ook warm te lopen voor RSM Sustainability Consulting. Heel goed, want Perpetual Next is echt een partij die zich als duurzaam en circulair in de markt wil zetten, en voor de stakeholders is het dan belangrijk dat je een jaarlijks duurzaamheidsverslag presenteert. Juist door transparant te rapporteren, benut je de kans om je positief te profileren."

"Intussen is Perpetual Next wel een organisatie in opbouw, met altijd te weinig mensen en nooit genoeg tijd," zegt Van 't Schip.

"En dan is het des te prettiger dat de Sustainability-specialist niet meteen van 0 naar 100 wil, maar meedenkt over waar we überhaupt kunnen beginnen, hoe we samen die weg naar 100% kunnen bewandelen."

INVESTEREN IN INNOVATIE

Perpetual Next investeert stevig in het ontsluiten van een reeks laagwaardige afvalstromen en bijbehorende technologie voor diverse industrieën. Daarnaast doet het bedrijf samen met de Wageningen University & Research onderzoek naar alternatieve grondstoffen zoals bagasse (suikerrietresidu) en andere grassoorten, en koopt het actief technologieën in over de hele wereld. Van 't Schip: "Omdat patenten een keer verlopen, moet de technologiedivisie blijven innoveren. Dat zit ook verweven in het businessmodel. Er wordt dus doorlopend geïnvesteerd, juist vanuit de noodzaak om nú in die opschalingscurve van deze technologie te komen. Tel je al onze plannen bij elkaar op, dan kom je op bedragen uit van rond de €200 miljoen, alleen al voor dit jaar, voor investeringen, onderzoek, fusies, noem maar op. Een recent opgeleverde waardering toont aan dat Perpetual Next de waarde van €500 miljoen ruimschoots is gepasseerd." Investeerders achter Momentum Capital en Perpetual Next zijn grote professionele partijen met een langetermijnvisie op het gebied van duurzame energie. Wel geeft Van 't Schip aan dat Perpetual Next al heeft uitgesproken in 2024 klaar te willen zijn voor een eventuele beursgang. "Wetende dat de financieringsbehoeften straks zo groot zijn dat Momentum Capital dat niet langer zal kunnen behappen. En dan moet er gewoon een grotere partij bij."

DIT IS DE TECHNOLOGIE VOOR DE TOEKOMST

Van 't Schip: "Vier van de MT-leden van Perpetual Next komen uit de gas- en olie-industrie, hebben altijd gewerkt aan de vervuulende kant. Zij zeggen nu: 'Wij gaan de wereld niet redden, maar ik wil wel aan mijn kleinkinderen kunnen vertellen dat ik heb bijgedragen aan het een beetje beter maken van de wereld.' En ik geloof echt dat de wereld de technologie waaraan wij nu werken nodig heeft. Want als wij dit allemaal niet doen, als we niet groot opschalen, dan komen we nooit van onze fossiele footprint af."

SUPPORTING AND EMPOWERING YOU EVERY STEP OF THE WAY

De wereld zit in een transitie naar een duurzame economie die klimaatneutraal is en waarin grondstoffen worden hergebruikt. Ook bedrijven zullen hun bijdrage moeten leveren om onze aarde leefbaar te houden voor de volgende generaties.

Door strengere wetgeving, disruptieve innovaties en een groeiende vraag van klanten en werknemers is het niet meer de vraag óf u gaat verduurzamen, maar op welke manier u dit gaat aanpakken. Door dit planmatig en doelgericht aan te pakken wordt uw onderneming toekomstbestendig, kunt u kosten besparen en concurrentievoordelen behalen.

RSM Sustainability Consulting helpt u graag op weg naar een duurzame toekomst.

Ervaar RSM | rsmnl.com

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM

RSM Netherlands Holding N.V. is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm each of which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity of any description in any jurisdiction. The RSM network is administered by RSM International Limited, a company registered in England and Wales (company number 4040598) whose registered office is at 50 Cannon Street, London EC4N6JJ. The brand and trademark RSM and other intellectual property rights used by members of the network are owned by RSM International Association, an association governed by article 60 et seq of the Civil Code of Switzerland whose seat is in Zug.